

## **Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava**

Na temelju članka 36. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, a u skladu sa člankom 27. Poslovnika, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 88. sjednici, održanoj 13. srpnja 2022. godine, razmatralo je **Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Ovršnoga zakona.**

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

### **MIŠLJENJE**

1. Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava podržava donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Ovršnoga zakona.
1. Socijalni partneri traže da se Konačni prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Ovršnoga zakona, prije upućivanja u proceduru Vlade RH za drugo čitanje u Saboru, raspravi na sjednici Povjerenstva.
2. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Nezavisnih hrvatskih sindikata, Saveza samostalnih sindikata Hrvatske i Matice hrvatskih sindikata.

### **IZDOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA**

#### **Promjene Ovršnoga zakona u odnosu na definiranje Zadužnice**

Obim osiguranosti banaka, naručitelja i drugih vjerovnika Izvođača radova putem zadužnica koje se često koriste kao instrumenti osiguranja obveza Izvođača radova prema spomenutim subjektima toliko je prisutan u praksi, da otvara pitanje sigurnosti i svrsishodnosti tog instrumenta koji je podložan jednostranom postupanju vjerovnika, neovisno o utemeljenosti potraživanja vjerovnika prema izvođačima radova. Drugim riječima, zadužnica omogućava tim subjektima nesmetano raspolaganje sredstvima izvođača na računima u banci, bez obzira ima li to raspolaganje osnove u nekom stvarnom dospjelom potraživanju prema izvođaču.

Treba imati u vidu da zadužnica daje pravo njenom imatelju da putem FINA skida sredstva sa svih računa izdavatelja zadužnice i nakon 60 dana da se ista prenesu na račun imatelja zadužnice.

Zadužnica njenog izdavatelja čini vrlo izloženog za moguću neosnovanu naplatu.

Dakle, zadužnica (kao apstraktna ovršna isprava) u poslovnoj praksi pokazuje se kao pretjeran i nerazmjerni oblik osiguranja u odnosu na stvarni rizik, te neopravdano favorizira vjerovnika tj. imatelja zadužnice u odnosu na izvođača radova.

### **Prijedlog izmjena u Ovršnom zakonu:**

**Smatramo da bi navedeno pravno uređenje zadužnice trebalo redefinirati izmjenama i dopunama Ovršnog zakona i Pravilnika o obliku i sadržaju zadužnice u cilju približavanja realnim potrebama i rizicima jedne i druge strane. Izmjenama i dopunama potrebno bi bilo propisati norme koje bi osigurale sljedeću pravnu ulogu, oblik i sadržaj zadužnice u cilju da:**

1. Zadučnica nije apstraktna ovršna isprava već je i dalje ovršna isprava čija naplata je uvjetovana uz neispunjenje obveze radi čijeg osiguranja je izdana. Vjerovnik u najmanju ruku bi trebalo dati javnom bilježničku izjavu pod materijalnom i kaznenom odgovornošću, da točno određena obveza u određenom iznosu nije u dospijeću ispunjena, te zbog toga traži naplatu temeljem zadučnice. Takvo određenje već daje veće mogućnosti izdavatelju da u postupku ishođenja privremene mjere zabrane naplate, dokazuje neosnovanost takvog zahtjeva za naplatu, odnosno ispunjenje obveze.

2. Sukladno točki 1. naplata po zadučnici se može ograničiti i u pogledu svrhe i u pogledu iznosa obveze za koju se traži naplata (kod djelomičnih neispunjenja obveze).

3. Zadučnica može biti prenosiva na treće osobe samo uz pisanu suglasnost izdavatelja, s ciljem ograničavanja raznih oblika njenog deriviranja kroz prodaje potraživanja i drugih oblika ustupanja potraživanja i obveza.

4. Rok važenja zadučnice je pet godina od izdavanja (sukladno roku zastare svih potraživanja)

5. Mora biti propisan način čuvanja zadučnice, te obveze imatelja u slučaju gubitka ili nestanka isprave.

6. U cilju onemogućavanja zlouporabe, vrijeme od trenutka kada se putem FINA skidaju sredstva sa svih računa izdavatelja zadučnice do trenutka kada se sredstva prenose na račun imatelja zadučnice propisati na najmanje 120 dana, jer pravosuđe u pravilu nije u stanju u roku od 60 dana izdati privremenu mjeru zabrane naplate po zadučnici.

Nastavno na predložene izmjene Ovršnog zakona **kojima je cilj administrativno rasterećenje poslodavaca** i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od provedbe ovrhe na primanjima ovršenika, napominjemo kako se izmjenama Ovršnog zakona, na način kako su iste predstavljene trenutnim prijedlogom teksta, neće ispuniti svrha

izmjena, odnosno neće se na adekvatan način rasteretiti poslodavce od provedbe ovrhe. Naime, poslodavci su i dalje u obvezi:

- Provoditi ovrhu po svim ovršnim ispravama zaprimljenim do dana stupanja izmjena na snagu, na isti način kao i do sada (članak 41. stavak 1. te stavak 4. Izmjena). Poslodavci trenutno imaju na provedbi izravno ili u očevidniku, minimalno 100.000 ovršnih isprava, koje su dužni ispratiti prema ranijem zakonu do potpunog ispunjenja obveze. Radi se o obvezi koja će trajati još dugi niz godina.
- Poslodavci su i dalje dužni izračunavati koji je dio plaće zaštićen, a koji nije te ga sukladno tome uplaćivati na različite račune - redovan i zaštićeni. Nema operativno ni tehnički nikakve razlike od dosadašnjeg postupanja, i do sada je poslodavac jedan dio plaće uplaćivao na poseban račun-ovrhovoditelj, a drugi na redovan račun. Sada se samo mijenja destinacija uplate, ali pozadinski se zahtjeva ista količina administracije.
- U situacijama gotovinske isplate primanja, gdje se prema predloženom rješenju iz članka 22. Izmjena sada otvara poseban račun za provedbu ovrhe, poslodavac također, sada i u takvim situacijama ima dužnost kalkuliranja te isplate nezaštićenog dijela primanja na taj račun.
- Nije ponuđeno nikakvo rješenje vezano uz tzv. „administrativne zabrane“, odnosno rješenje za situacije redovne otplate kredita, odnosno načina otplate koji se provodi ustegom s primanja dužnika, gdje opet govorimo o jako velikim brojkama.

Zaključno, s obzirom da predloženim izmjenama nije riješen problem administrativnog rasterećenja poslodavaca, predlažemo ostavljanje na snazi trenutnih odredbi Ovršnog zakona koje se tiču ovrhe na primanjima, ali uz **uvođenje naknade poslodavcima i HZMO-u za provedbu ovrhe.**

## **IZDVOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA, SAVEZA SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE I MATICE HRVATSKIH SINDIKATA NA PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OVRŠNOG ZAKONA**

Predlažemo da se razmotri dopuna članka 172. Ovršnog zakona na način da se primitcima izuzetim od ovrhe utvrde i neoporezivi iznosi otpremnina koje se isplaćuju radniku za slučaj poslovno i osobno uvjetovanog otkaza, otkaza zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti te zbog odlaska u mirovinu. Neoporezivi iznosi otpremnina propisani su Pravilnikom o porezu na dohodak te govorimo o iznosima do visine 6.500,00 kn po godini staža u slučaju poslovno i osobno uvjetovanog otkaza, do 8.000,00 kn za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca u slučaju otkaza zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti te do 8.000,00 kn za otpremninu prilikom odlaska u mirovinu. Pravo na otpremninu propisano je Zakonom o radu i ona u slučaju poslovno i osobno uvjetovanog otkaza može iznositi najviše šest radnikovih plaća.

Kolektivnim ugovorima i pravilnicima o radu iznosi otpremnina mogu biti ugovoreni ili propisani u većem iznosu, no izuzetno visokih otpremnina u praksi je jako malo. Otpremnina tek u vrlo rijetkim slučajevima za radnika predstavlja povećano primanje kojim on povećava svoju ekonomsku moć. U pravilu se radi o skromnijim iznosima koji radnicima služe za pokrivanje osnovnih potreba u razdoblju nezaposlenosti, zbog čega bi ih trebalo utvrditi primitcima izuzetima od ovrhe, kako bi se zaštitila radnikova osjetljiva pozicija u razdoblju između dvaju zaposlenja ili prilikom odlaska u mirovinu.

Također, predlažemo da se primitcima izuzetim od ovrhe utvrde i naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, dnevnica za rad na terenu (terenski dodatak) te naknada za odvojeni život od obitelji. U navedenim slučajevima radi se o iznosima koji se isplaćuju za stvarno nastale troškove i ne možemo govoriti da njihovom isplatom radnik ostvaruje povećanu ekonomsku moć.

**Zamjenica koordinatora Povjerenstva**

**Mirela Bojić, v. r.**